

דבר דברי

מו"ר הגאון הרב שקד בוהדנה שליט"א

רב קהילת
"אור החיים הקדוש" אלעד
וראש כולל "תפארת הקדש"
וכולל חצות "מלכות קדש"
ללימוד תורת
הנגלה והנסתר

החיבור בין הפרשיות

מובא בגמרא (סנהדרין פט): 'תנו רבנן ארבעה צריכי הכרזה המסית וכן סורך ומורה וזקן ממרא ועדים זוממים'. נסביר את דברי הברייתא בסיועתא דשמיא. צריך לדעת כי לפני שהיו ממיתים אדם בבית דין על עון שעשה (לאחר עדים והתראה), לא היו מפרסמים את אותו מקרה לפי שאין צורך לפרסם כל נידון למוות. אבל יש ארבעה שאם ממיתים אותם בבית דין, צריך לפרסם ולהודיע את העניין שיגיע הדבר לכלל ישראל.

המסית - זהו אדם שבסתר הסית יהודי אחר מדרך ה'. צריך לדעת כי אדם שהסית והדיח מדרך ה', צריכים בבית דין להשתדל שייצא חייב ושלא ייצא זכאי בדיו, ולכן לא מנסים להפך בזכותו ולמצוא איך להצילו.

הצנזורה בכתבי חז"ל

כתוב בתורה (יג, ב): 'כִּי יָקוּם בְּקִרְבְּךָ נְבִיא או חֵלֶם חִלּוֹם וְנָתַן אֵלַיךְ אוֹת או מוֹפֵת ; וְכָא הָאֹת וְהַמּוֹפֵת אֲשֶׁר דָּבַר אֵלַיךְ לֵאמֹר נִלְכֶּה אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא יְדַעְתֶּם וְנִעְבְּדֵם', על כך כתב בעל הטורים: 'בקרבה - זו האשה' וקשה, מה הכוונה בפירוש זה? מובא בשם הגאון רבי עקיבא איגר זצ"ל בספר 'דרושי וחידושי רע"א' כי פירוש זה בבעל הטורים מצונזר. ידוע שהצנזורה של הנוצרים שלטה הרבה בכתבי הקודש של היהדות, לפי שבית הדפוס העיקרי בו היו מדפיסים היה מקורו באיטליה אשר היה המעוז העיקרי של הנצרות. לצערנו גילו לנו חז"ל (ישעיה מט, יז) 'מְהֵרָסֶיךָ וּמְחַרְבֶיךָ מִמָּה יֵצְאוּ' והיו יהודים אשר רצו למצוא חן בעיני הנוצרים וגילו להם מקומות בהם כתובים בחז"ל עניינים שלא לרוח הנוצרים וכשראו כך הנוצרים שישנם דברים בתורתנו הקדושה שמפריחה ולועגת על דת הנצרות ועל משיח השקר שלהם, גזרו על שריפת התלמוד. לאחר תפילות רבות ותעניות על מנת לחדש את הדפסת ספרי הקודש, הרשו הנוצרים מחדש להדפיס את הספרים בתנאי שיעברו תחת הצנזורה. כך הודפסו גמרות ופירושי חז"ל כמעט בכל מקצועות תורתנו הקדושה עם צנזור ושינוי קטעים. ברוך השם בימינו כמעט כל הצנזורים הוסרו מהספרים ומדפיסים אותם מחדש ברוב פאר והדר ועוד מדייקים מכתבי יד ומזקקין את הנוסחאות וזה עוד שלב בשלבי הגאולה, בבחינת (תהלים פה, יב): 'אָמַת מֵאֶרֶץ תִּצְמָח'.

במקור היה כתוב בבעל הטורים כך: 'בקרבה נביא - בגי' זו האשה ובנה', והרב התכוון לאותו נביא שקר ולא ימו שידוע כי אימו מרים זינתה תחת בעלה ובשביל שלא יתגלה קלונה סיפרו שהתעברה מרוח הקודש ונולד העגל הזה, ששמו ישו, אשר הסית והדיח רבים בטענה שהוא אלוה, ועשה אותות ומופתים. והתורה הקדושה כבר כתבה זאת ברמז דליכא מידי דלא רמיזי באורייתא. אמנם דע שהמקור שציין לגרע"א זצ"ל זהו ספר 'תורה שלמה'

שכמה גדולים כתבו עליו שאינו בר סמכא (עיין שו"ת מנחת אלעזר ח"ב סימן מח) ואכן יש שכתבו שבעלי הצנזורה אף שהיו בקיאים בשפה העברית אולם היו עמי ארצות והרבה פעמים טעו בהבנת הענין והוא הדין כאן שכוונת 'בעל הטורים' בכלל לדרשת הספרי (פסקה פג) 'בקרבה' - לרבות האשה, והיינו שגם האשה יכולה להיות נביאת שקר, ואין הכונה כלל לאמו של אותו האיש וכ"כ רבי יהושע מדזיקוב זצ"ל בתשובה (נדפס בספר אמרי נועם בחלק תשובות מן המחבר סימן ה) ע"ש. אולם במקומות אחרים אכן התורה רמזה לאותו האיש עיין לדוגמא בפרשת כי תבוא: 'אָרוֹר הָאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה פֶסֶל וּמִסֶּכֶה תוֹעֵבַת יְ-הוָה מַעֲשֶׂה יְדֵי חָרָשׁ וְשֵׁם בְּסֹתֵר וְעָנּוּ כָל הָעָם וְאָמְרוּ אָמֵן', ניתן לראות כי הביטוי 'אָרוֹר הָאִישׁ' מובא רק בחלק הראשון המדבר על עבודה זרה. יש רמז לאותו נוצרי בפסוק, שהרי 'הָאִישׁ' בגי' 316, כמניין 'ישו', והוא הנרמז במילים 'אָרוֹר הָאִישׁ'. וכן יש בפרשת וילך (פרק לא פס' טז) על הפסוק '...וְקָם הָעָם הַזֶּה וְזָנָה אַחֲרֵי אֱלֹהֵי נֹכַר הָאָרֶץ...' וכתב שם רבינו אפרים ז"ל ששמע מרבינו תם ז"ל שפעם שאל לשר החלום, אם ישו ואמו מרים נרמזו בתורה, והשיב בעל החלום 'אלהי נכר הארץ' בגימטריה תרי"ב כמנין 'ישו ומרים' ע"ש ואכמ"ל עוד בזה.

את מי מפרסמים כשמוציאים להורג?

זקן ממרא - זקן שחולק על חכמים שיושבים בירושלים בלשכת הגזית.

עדים זוממים - עדים שזממו להעיד עדות שקר על אחיהם ונתפסו בקלקלתם ועליהם נאמר (יט, יט): 'וְעִשִּׂיתֶם לוֹ כְּאֲשֶׁר זָמַם לַעֲשׂוֹת לְאָחִיו'.

מובא בגמרא (שם) שהסיבה שעושים הכרזה בעניינים אלו היא המילים (יג, יב) 'וְכָל יִשְׂרָאֵל יִשְׁמְעוּ וְיִרְאוּ'. מלבד עדים זוממים אשר עליהם נאמר עניין קצת שונה לפי שלא כל העדים ראויים לעדות, ונסביר: הטעם שמפרסמים לגבי מסית ומדיח שמת מיתת בית דין הוא למען 'ישמעו ויראו', שלא יקום אדם מישראל שיעשה כמעשה הזה, אלא יפחדו לפעול כך וע"י כך לא יהיו אנשים כאלו בעם. אבל בעניין 'עדים זוממים', החשש שיקומו כאלו בישראל הוא רק לגבי אנשים שראויים להיות עדים, ומשום שיש כאלו הפסולים לעדות, נאמר בדין זה (יט, כ): 'וְהַנְּשָׂאִים יִשְׁמְעוּ וְיִרְאוּ וְלֹא יִסְפּוּ לַעֲשׂוֹת עוֹד כְּדָבָר הָרַע הַזֶּה בְּקִרְבְּךָ'.

נציין את הפסוקים לגבי כל אחד מאותם ארבעה: פסוקי המסית מופיעים בפרשת 'ראה' (יג, יא-יב): 'וּסְקַלְתוּ בְּאֲבָנִים וּמָת כִּי בָקֵשׁ לְהַדִּיחַ מַעַל יְ-הוָה אֶל-הָיָהּ הַמוֹצִיאָךְ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֶבְדִּים ; וְכָל יִשְׂרָאֵל'

פרשת שופטים

הדלקת נרות	צאת שבת	ר"ת
18:58	19:55	20:47 אלעד
18:49	19:59	20:49 ירושלים
18:56	19:56	20:46 חיפה
19:04	19:56	20:45 אשדוד

המקובלים כדי לסבר את האוזן על מנת שנוכל לדבר בעניינים עליונים אלו.

אותם ארבעה המופיעים בברייתא צריכים כרוז. במילה 'כרוז' נרמזים אותם ארבעה, ונסביר: 'כרוז' בגי' (20+200+6+7=233), וכמה צריכים כרוז? ארבעה, כנכתב לעיל, לכן את המילה 'כרוז' נכתוב בריבוע, ונחשב את הגי', כך: כ [20] - כ [220] - כ [226] - כ [233], סה"כ 699 (20+220+226+233). המספר 699 הוא ג' פעמים המילה 'כרוז' (3x233). נמצא שהגי' של המילה 'כרוז' בריבוע היא שלוש פעמים המילה 'כרוז' ואם נוסיף את המילה 'כרוז' הראשונה שעשינו בריבוע, נקבל ארבע פעמים 'כרוז', כנגד אותם ארבעה שצריכים כרוז.

נראה כעת דבר נפלא, הגי' של 'כרוז' היא 233, מספר זה ע"פ הקבלה הוא: ע"ב קס"א. ע"ב זהו שם הוי"ה במילוי יוד"ן [נך: יו"ד ה"י וי"ו ה", סה"כ גי' 72 כמניין ע"ב], קס"א זהו שם אה"ה במילוי יוד"ן [נך: אל"ף ה"י יו"ד ה", סה"כ גי' 161 כמניין קס"א]. אם נחבר ע"ב קס"א נקבל: 233 (161+72), כמניין 'כרוז'.

רבינו האר"י כתב כי ע"ב קס"א הם באבא (חכמה) ובאמא (בינה). מסבירים רבותינו המקובלים כי אותם ארבעה שצריכים כרוז הוא משום שהפגם שגרמו הגיע עד לאבא ואמא (בשם הוי"ה האות יו"ד כנגד אבא והאות ה"א הראשונה כנגד אמא, ומשום שפגמו שם, נמצא שגרמו פירוד בין האותיות הללו בשם ה') וע"כ צריכים 'כרוז' כאשר מוציאים אותם למיתה, וחשוב לדעת שהמיתה היא לא נקמה על החטא שעשו אלא היא התיקון.

ונסביר כיצד כל אחד מהארבעה פוגם כל כך גבוה: המסית - ברצונו להסיט את האדם מדרך אבותיו ומהמסורת שקיבל דורי דורות. אדם כזה פוגם בקבלת האבות אשר נמצאים באותיות י-ה של שם הוי"ה ברוך הוא, כך גרם פירוד באותיות הללו של שם ה'.

בן סורר ומורה - הפגם של בן זה הוא כנגד אביו ואימו, נמצא שפוגם במקום גבוה בעליונים כנגד הסוד של השתלשלות אבא ואמא. נמצא שפגם וגרם פירוד באותיות י-ה (כנגד אבא ואמא) בשם ה'.

זקן ממרא - אותו זקן שחולק על חכמים, וכך מובא בפסוקים (יז, ט): "וּבָאֵת אֶל הַכֹּהֲנִים הַלְוִים וְאֶל הַשֹּׁפֵט אֲשֶׁר יִהְיֶה בַּיָּמִים הֵהָם וְדִרְשֶׁתָּ וְהִגִּידוּ לָךְ אֵת דְּבַר הַמִּשְׁפָּט", הרי מדובר בסנהדרין אבל בפסוק הם כתובים כ'הַכֹּהֲנִים הַלְוִים', צריך לדעת כי השורש של הכהן הוא בחדס והשורש של הלוי הוא בגבורה, אבל בעומקם של דברים, החדס הוא ענף המגיע מן החכמה, נמצא ששורש הכהנים הוא בחכמה, ואילו הגבורה היא ענף המגיע מן הבינה, נמצא ששורש הלויים הוא בבינה. חכמה ובינה הם אבא ואמא. נמצא שכאשר הזקן ממרא לא מוכן לשמוע אל הכהנים הלויים, גורם פירוד ופגם בין החכמה לבינה ופוגם באבא ואמא - גורם פירוד באותיות י-ה בשם ה'.

אותם 'הַכֹּהֲנִים הַלְוִים' יושבים 'במקום', כנכתב (שם, י): "וְעִשִּׂיתָ עַל פִּי הַדִּבָּר אֲשֶׁר יֹאמְרוּ לָךְ מִן הַמָּקוֹם הַהוּא אֲשֶׁר יִבְחַר יְ-הוָה וְשִׁמְרָתָּ לַעֲשׂוֹת כְּכֹל אֲשֶׁר יֹאמְרוּ". נסביר את הסוד של המילה 'מקום': כדי ליצור מקום, יש צורך בהשתלשלות, לכן עלינו לכתוב את שם הוי"ה במילוי יוד"ן (גי' ע"ב) ולהשתמש רק באותיות המילוי: יו"ד ה"י וי"ו ה", גי' אותיות המילוי היא 46 (ו"ד [10], י' [10], יו"ד

יְשַׁמְעוּ וְיִרְאוּ וְלֹא יִסָּפוּ לַעֲשׂוֹת כְּדָבָר הָרַע הַזֶּה בְּקִרְבָּךְ, מהמילים 'וכל ישראל' לומדים שצריך להכריז. פסוקי בן סורר ומורה מופיעים בפרשת 'כי תצא' (כא, יח-כא): "כִּי יִהְיֶה לְאִישׁ בֶּן סוֹרֵר וּמוֹרֵה אֵינֶנּוּ שֹׁמֵעַ בְּקוֹל אָבִיו וּבְקוֹל אִמּוֹ וְיִסְרוּ אוֹתוֹ וְלֹא יִשְׁמַע אֲלֵיהֶם; וְתַפְּשׁוּ בוֹ אָבִיו וְאִמּוֹ וְהוֹצִיאוּ אוֹתוֹ אֶל זִקְנֵי עִירוֹ וְאֶל שַׁעַר מִקְמוֹ; וְאָמְרוּ אֶל זִקְנֵי עִירוֹ בְּנֵי זֶה סוֹרֵר וּמוֹרֵה אֵינֶנּוּ שֹׁמֵעַ בְּקוֹלֵנוּ זֹלִל וְסָבָא; וְרָגְמָהוּ כָּל אָנָּשִׁי עִירוֹ בָּאֲבָנִים וּמָת וּבִעֲרָתָּ הָרַע מִקִּרְבָּךְ; וְכָל יִשְׂרָאֵל יִשְׁמְעוּ וְיִרְאוּ". פסוקי זקן ממרא מופיעים בפרשת 'שופטים' (יז, יב-יג): "וְהָאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה בְדוֹן לְבַלְתִּי שֹׁמֵעַ אֶל הַכֹּהֵן הָעֹמֵד לְשִׁרְתָּ שֵׁם אֶת יְ-הוָה אֱלֹהֵי אוֹ אֶל הַשֹּׁפֵט וּמָת הָאִישׁ הַהוּא וּבִעֲרָתָּ הָרַע מִיִּשְׂרָאֵל; וְכָל הָעָם יִשְׁמְעוּ וְיִרְאוּ וְלֹא יִזְדוֹן עוֹד". פסוקי עדים זוממים מופיעים גם הם בפרשת 'שופטים' בסוף הפרשה (יט, יט-כ): "וְעִשִּׂיתָם לוֹ כְּאֲשֶׁר זָמַם לַעֲשׂוֹת לְאָחִיו וּבִעֲרָתָּ הָרַע מִקִּרְבָּךְ; וְהַנְּשָׁאָרִים יִשְׁמְעוּ וְיִרְאוּ וְלֹא יִסָּפוּ לַעֲשׂוֹת עוֹד כְּדָבָר הָרַע הַזֶּה בְּקִרְבָּךְ".

פירש"י בעניין עדים זוממים: 'ישמעו ויראו'. מכאן שצריכים הכרזה, איש פלוני ופלוני נהרגים על שהוזמו בבית דין'.

לאחר כל ההקדמה הזו נשאל שאלה: הברייתא שמונה את הארבעה הראויים הכרזה ופרסום, מונה אותם כך: המסית, בן סורר ומורה, זקן ממרא ועדים זוממים. וקשה, למה הברייתא לא מונה אותם לפי הסדר שהם כתובים בתורה (המסית, זקן ממרא, עדים זוממים ובן סורר ומורה)?

הסדר של הברייתא

רבי לוי יצחק שניאורסון זצ"ל (הביאו דבריו בספר 'טיפה מן הים') כתב תירוץ לכך (ואציין כי כתב חידוש זה בסוגריים כדבר הנאמר 'כלאחר יד', מזה נבין שיש דברים שגאוני עולם החשיבו כ"פשוטים" בשבילם, אבל בשבילנו מדובר בחידושים עוצמתיים במיוחד), ואלו דבריו בקיצור לשון: הסמיכות בין בן סורר ומורה למסית היא משום שמיתת שניהם בסקילה, ועוד שבשניהם כתוב 'וכל ישראל'. לגבי זקן ממרא מיתתו בחנק, ועוד שכתוב בו לשון אחרת: 'וכל העם'. לגבי עדים זוממים אשר נכתבו בסוף, לפי שאין זה מחייב שצריכים מיתה (אם זממו להפסיד ממון לחבריהם, עונשם יהיה לשלם ממון ולא מיתה, ורק כאשר זממו להעיד על פלוני בדבר שיחייב אותו מיתה, יהיו חייבים מיתה ואיזו מיתה? אותה מיתה שזממו - סקילה או שריפה או הרג או חנק, אין כאן חיוב מיתה ספציפי אם בכלל), ועוד שכתוב בהם לשון שונה: 'והנשארים'.

לומדים מכאן סדר נפלא שעל פיו מנתה הברייתא את אותם ארבעה.

עניין הכרוז

אחר שלמדנו על הסדר המובא בברייתא, כעת נלמד שאלה עמוקה עוד יותר: מדוע אותם ארבעה צריכים כרוז (הכרזה)?

חשוב לציין כי אין למעלה עניינים גשמיים כלל (מעלה, מטה, וכד' כפי שמצטייר בדעתנו), אלא הכל כביכול אורות דקים וזכים, כל הסוגיות בענייני הספירות והעולמות העליונים הם על דרך משלים ומה שגילו לנו רבותינו

שאלו; וְאֶתְנָה לָךְ אֶת בֵּית אֲדִנְיָ וְאֶת נְשִׁי אֲדִנְיָ בְּחִיקָךְ וְאֶתְנָה לָךְ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל וְיִהְיֶה וְאִם מָעַט וְאִסְפָּה לָךְ כֶּהֱנָה וְכֶהֱנָה, מוֹבָא בְּחֻז"ל כִּי בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן הָיוּ לְדוֹד הַמֶּלֶךְ ע"ה שֶׁשׁ נָשִׁים, וְעַל כֵּךְ מוֹבָא בְּפֶסֶק שֶׁאִם מִסְפֵּר זֶה הֵינּוּ מֵעַט, 'וְאִסְפָּה לָךְ כֶּהֱנָה' – עוֹד שֶׁשׁ נָשִׁים, 'וְכֶהֱנָה' וְעוֹד שֶׁשׁ נָשִׁים נוֹסְפוֹת, סה"כ 18 נָשִׁים.

לְגַבִּי כֶסֶף זֹהֵב, הֵיכָן מִקּוֹר לְמַגְבֵּלָה הַזֶּה רִמּוֹז בְּתוֹרָה? מַגְלָה לָנוּ רַבִּינוּ נָתַן שְׁפִירָא מִקְרֻקוֹב בְּעַל הַמְּגִלָּה עֲמוּקוֹת כִּי מוֹבָא בְּסֵפֶר מַלְכִּים א' (י, יד) כֵּן: 'וַיְהִי מִשְׁקַל הַזֹּהָב אֲשֶׁר בָּא לְשִׁלְמָה בְּשָׁנָה אַחַת שֵׁשׁ מֵאוֹת שְׁשִׁים וְשֵׁשׁ כֶּסֶף זָהָב', כֵּתֵב בְּעַל הַמְּגִלָּה עֲמוּקוֹת כִּי הַמִּסְפָּר 666 טוֹמֵן בְּתוֹכוֹ אֶת הָאִיסוּר לְהַרְבוֹת כֶּסֶף זֹהֵב, לְפִי שֶׁמִּסְפָּר זֶה בְּגִי' הוּא 'תְּסוּר' (400+60+6+200), לְרִמּוֹז שֶׁאִם יִרְבֶּה יוֹתֵר מִכֵּן, יִסּוּר לִבָּנוּ. הַמַּגְבֵּלָה הִיא שְׁלֵלָה לְהַרְבוֹת יוֹתֵר מִהַמִּסְפָּר הַזֶּה בְּשָׁנָה אַחַת.

וְכַעַת נִשְׁאָר לְמַצּוֹא אֶת הַמַּגְבֵּלָה לְאִיסוּר שֶׁל הַגְּבֻלָּה הַסּוֹסִים.

אִם נִתְּבוֹנֵן בְּמִילָה 'סוֹס' נִרְאֶה כִּי ס' בְּגִי' קִטְנָה הִיא 6 (בְּמִסְפָּר 60 שֶׁהוּא ס' בְּגִי' קִטְנָה מַחְבְּרִים 6+0) וְהָאוֹת ו' בְּגִי' קִטְנָה הִיא גַּם 6 (הִגִּי' שֶׁל הָאוֹת ו' הִיא ג' כִּי הִגִּי' קִטְנָה שֶׁלָּהּ כִּי מִסְפָּרָה הִיא מִסְפֵּר חֵד סִפְרָתִי) וְהָאוֹת ס' בְּגִי' קִטְנָה הִיא 6. מוֹפְלָא לְרִאוּת כִּי הַמִּסְפָּר 6 חוֹזֵר עַל עֲצֻמוֹ בְּכָל עֵינִינִים אֵלּוּ: לְדוֹד הַמֶּלֶךְ הָיוּ 6 נָשִׁים, וְנָתַן הַנְּבִיא אִמֵּר עַל כֵּךְ כִּי יָכוֹל לְהוֹסִיף עוֹד 6 וְעוֹד 6. גַּם לְגַבִּי הַמַּגְבֵּלָה שֶׁל הַזֹּהָב הִיא שְׁלוֹשׁ פַּעֲמִים 6 (666 כְּמוֹבָא בְּפֶסֶק). וְגַם עֵינִין הַגְּבֻלָּה הַסּוֹסִים בָּא לִידֵי בִיטוּי בְּשִׁלּוֹשׁ פַּעֲמִים שֶׁל הַמִּסְפָּר 6.

ג' פַּעֲמִים הַמִּסְפָּר 6

נִסְבִּיר אֶת הַסּוֹד שֶׁבְּדַבְרִים בְּסִייעָתָא דְּשִׁמְיָא:

הַמֶּלֶךְ הוּא בְּסוֹד הַמַּלְכוּת. הַמַּלְכוּת מִקְבֵּלָת אֶת הַשְּׁפַע שֶׁלָּהּ מִג' קוּוִים – יִמִּין, שְׂמָאל וְאַמְצִיעִי. אוֹתֵם ג' קוּוִים הֵם כְּמוֹ ג' פַּעֲמִים הָאוֹת ו' (ו' בְּגִי' 6, כֵּן הִרְמִז לְמִסְפָּר 666).

צִרִּיךְ לְדַעַת כִּי יֵשׁ שְׁנֵי אֹפְנִים שֶׁל ע"ב שְׁמוֹת הַקּוֹדֶשׁ הַיּוֹצֵאִים מִפְּסוּקִים (שְׁמוֹת, בְּשִׁלּוֹחַ יד, יט-כא): 'וַיִּסַּע מִלֶּאֱלֹהִים הָאֵל-הֵם הֵלֵךְ לִפְנֵי מַחְנֵה יִשְׂרָאֵל וַיִּלֶּךְ מֵאַחֲרֵיהֶם וַיִּסַּע עֲמוּד הָעָנָן מִפְּנֵיהֶם וַיַּעֲמֵד מֵאַחֲרֵיהֶם; וַיָּבֹא בֵּין מַחְנֵה מִצְרַיִם וּבֵין מַחְנֵה יִשְׂרָאֵל וַיְהִי הָעָנָן וְהַחֲשָׁךְ וַיָּאֵר אֶת הַלֵּילָה וְלֹא קָרַב זֶה אֶל זֶה כָּל הַלֵּילָה; וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת יָדוֹ עַל הָאֵל וַיִּלֶּךְ יְהוָה אֶת הָאֵל בְּרוּחַ קָדִים עֲזָה כָּל הַלֵּילָה וַיִּשָּׂם אֶת הָאֵל לְחֶרֶב וַיִּבְקְעוּ הָאֲדָמָה, לְפִי שֶׁאֵלּוּ פְּסוּקִים שֶׁבִּכֵּל אֶחָד ע"ב (72) אוֹתִיּוֹת.

הָאוֹפֵן הָרִאשׁוֹן הוּא כֵּן: הָאוֹת הָרִאשׁוֹנָה שֶׁל 'וִיסַע' עִם הָאוֹת הָאַחֲרוֹנָה שֶׁל 'וִיבֹא' עִם הָאוֹת הָרִאשׁוֹנָה שֶׁל 'וִיט', כֵּךְ שֶׁשֶׁם הַקּוֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן הַמִּתְקַבֵּל הוּא: וְהוּא, הַשְּׁנִי הוּא: יל"י, הַשְּׁלִישִׁי הוּא: ס"יט, וְכֵן הִלָּאָה כָּל ע"ב שְׁמוֹת הַקּוֹדֶשׁ בְּאוֹפֵן הַזֶּה.

אֶת הָאוֹפֵן הַשְּׁנִי הַסְּבֵרִי בְּמִקּוֹר אַחֵר בְּבִיאוֹר פֶּרֶשֶׁת צִיצִית שֶׁהִיא הַפֶּרֶשָׁה הַשְּׁלִישִׁית בְּק"ש מְכוּוֹנִים בְּאוֹפֵן הַזֶּה: הָאוֹת הָרִאשׁוֹנָה שֶׁל 'וִיסַע' עִם הָאוֹת הָרִאשׁוֹנָה שֶׁל 'וִיבֹא' וְעִם הָאוֹת הָרִאשׁוֹנָה שֶׁל 'וִיט', כֵּךְ שֶׁשֶׁם הַקּוֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן הַמִּתְקַבֵּל הוּא: וְהוּא, הַשְּׁנִי הוּא: יל"י, הַשְּׁלִישִׁי הוּא: סב"ט, וְכֵן הִלָּאָה.

[16], י' [10]. הַמִּסְפָּר 46 בְּגִי' הוּא מ"ו, כְּנֶגֶד הָאוֹתִיּוֹת הַלְלוּ בְּמִילָה 'מִקּוֹם'. כַּעַת נִפְנָה אֶל שֵׁם קס"א (שֵׁם אֱהִי"ה בְּמִילוּי יוֹדִי"ן) וְנִשְׁתַּמֵּשׁ רַק בְּאוֹתִיּוֹת הַמִּילוּי: א"ל"ף ה"י יו"ד ה"י, ג' אוֹתִיּוֹת הַמִּילוּי הִיא 140 (ל"ף [110], י' [10], ו"ד [10], י' [10]). הַמִּסְפָּר 140 בְּגִי' הוּא ק"ם, כְּנֶגֶד הָאוֹתִיּוֹת הַלְלוּ בְּמִילָה 'מִקּוֹם'. נִמְצָא שֶׁכְּנֶגֶד הָאוֹתִיּוֹת מ"ו בְּמִילָה 'מִקּוֹם', יֵשׁ אֶת אוֹתִיּוֹת הַמִּילוּי שֶׁל שֵׁם ע"ב וְכְּנֶגֶד אוֹתִיּוֹת ק"ם בְּמִילָה 'מִקּוֹם', יֵשׁ אֶת אוֹתִיּוֹת הַמִּילוּי שֶׁל שֵׁם קס"א. ע"כ אוֹתֵם הַכֶּהֱנִים הַלְוִיִּם יֵשְׁבוּ דוּקָא ב'מִקּוֹם' כִּי שְׁמוֹת אֵלּוּ רוֹמְזִים לְאַבָּא וְאַמָּא, וְאוֹתוֹ זֶקֶן מִמָּרָא שֶׁלֹּא שָׁמַע אֵלֵיהֶם, נִמְצָא שֶׁפֶּגֶם בְּאַבָּא וְאַמָּא וְגֵרַם פִּירוּד בְּאוֹתִיּוֹת י-ה שֶׁם ה'.

עֲדִים זֹמְמִים – צִרִּיךְ לְדַעַת שֶׁכָּל הַסּוֹד שֶׁל 'עֲדוֹת' הוּא בְּאוֹתִיּוֹת י-ה שֶׁם ה'. דְּבַר זֶה בָּא לִידֵי בִיטוּי בְּמִילִים (בְּמַדְבַּר, פִּנְחָס כו, ה): "רְאוּבֵן כְּכֹר יִשְׂרָאֵל בְּנֵי רְאוּבֵן חֲנוּךְ מִשְׁפַּחַת הַחֲנֹכִי לְפָלוֹא מִשְׁפַּחַת הַפְּלֹאִי, פִּירִשׁ"י: הַטִּיל הַקֶּבֶה שְׁמוֹ עֲלֵיהֶם, ה"א מִצַּד זֶה וְיו"ד מִצַּד זֶה, לּוֹמֵר, מִעֵד אֲנִי עֲלֵיהֶם שֶׁהֵם בְּנֵי אֲבוֹתֵיהֶם, זֶה הוּא שֶׁמְפֹרֵשׁ עַל יְדֵי דוֹד, שֶׁבִּטְיָ יֵה עֲדוֹת לְיִשְׂרָאֵל' עֲלֵינוּ לְהַבִּין כִּי כָּל הַסּוֹד שֶׁל הָעֲדוֹת הִיא בְּאוֹתִיּוֹת י-ה שֶׁל שֵׁם הוֹי"ה בְּרוּךְ הוּא. עַל כֵּן אוֹתֵם עֲדִים זֹמְמִים שֶׁפֶּגְמוֹ בְּעֲדוֹתָם, הִפְגֵּם שַׁעֲשׂוֹ הוּא כָּל כֵּךְ גְּבוּהָ עַד שֶׁפֶּגְמוֹ וְגֵרַמוֹ פִּירוּד בְּאוֹתִיּוֹת י-ה שֶׁם ה'.

סוֹד ה' לִירָאִיו

בְּתוֹרַת הַקּוֹדֶשׁה יֵשׁ אוֹתִיּוֹת גְּדוּלוֹת, בִּינוּנוֹת וְקִטְנוֹת. אוֹתִיּוֹת גְּדוּלוֹת הֵן בְּבִינָה, אוֹתִיּוֹת בִּינוּנוֹת הֵן בְּז"א (וְעִיר אֲנִפִּין) וְאוֹתִיּוֹת קִטְנוֹת הֵן בְּמַלְכוּת. כֹּאשֶׁר אֲנַחְנוּ מְדַבְּרִים עַל אֲמָא (בִּינָה), אֲנַחְנוּ כּוֹלִלִים גַּם אֶת אֲבָא יַחֲדִיו לְפִי שֶׁאִין הֵם מִתְּפַרְדִּים, כְּמוֹבָא בְּזוֹהַר הַקּוֹדֶשׁ: 'אַבָּא וְאַמָּא כַּחֲדָא נִפְקִין כַּחֲדָא שְׁרִין לֹא מִתְּפַרְשִׁין לְעַלְמִין דָּא מִן דָּא'. כַּעַת נִבְּיִן מִדּוּעַ בְּפֶסֶק (ו, ד): "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֶל-הֵינּוּ יְהוָה אֶחָד" הָאוֹת ע' בְּמִילָה 'שְׁמַע' הִיא אוֹת גְּדוּלָּה וְכֵן הָאוֹת ד' בְּמִילָה 'אֶחָד', לְפִי שֶׁמִּקּוֹרֵן בְּאַבָּא וְאַמָּא וּמִרְכִּיבוֹת יַחַד אֶת הַמִּילָה 'עַד' כִּי הָעֵינִין שֶׁל עֲדוֹת מִקּוֹרֵן בְּאַבָּא וְאַמָּא, כְּמוֹאֲמֵר דוֹד הַמֶּלֶךְ ע"ה (תְּהִלִּים כֶּבֶד, ד): "שְׁכִיטִי יְהוָה עֲדוֹת לְיִשְׂרָאֵל". לָכֵן צִרִּיךְ כְּרוֹז לְכָל אֶחָד מֵאוֹתֵם אַרְבַּעַה.

הַגְּבֻלָּת שֶׁל הַמֶּלֶךְ

בְּפֶרֶשָׁה שֶׁלָּנוּ מְדוּבֵר גַּם עַל מֶלֶךְ. לְמֶלֶךְ אִסּוּר לְהַרְבוֹת שְׁלוֹשָׁה דְּבָרִים הַכְּתוּבִים בְּפֶסֶקִים (יז, טז-?) "רַק לֹא יִרְבֶּה לוֹ סוֹסִים וְלֹא יִשָּׁב אֶת הָעָם מִצְרִימָה לְמַעַן הַרְבוֹת סוֹס וְיִהְיֶה אֶמֶר לָכֵם לֹא תִסְפּוּן לָשׁוּב בְּדֶרֶךְ הַזֶּה עוֹד; וְלֹא יִרְבֶּה לוֹ נָשִׁים וְלֹא יִסּוּר לִבָּבוֹ וְכִסְף וְזָהָב לֹא יִרְבֶּה לוֹ מְאֹד". סֵדֶר הַדְּבָרִים הַמוֹפִיעַ בְּפֶסֶקִים הוּא: סוֹסִים, נָשִׁים, כֶּסֶף וְזָהָב.

נִתְחִיל תְּחִילָה מֵעֵינִין הַנָּשִׁים, כְּמָה נָשִׁים מוֹתֵר לְמֶלֶךְ לְשֹׂאֵת וְאִין זֶה נִחְשָׁב שֶׁמִּרְבָּה לוֹ נָשִׁים? עַד 18 נָשִׁים. מֵהֵיכָן לְמַדִּים זֹאת? מוֹבָא בְּסֵפֶר שְׂמוּאֵל ב' (יב, ז-ח) שֶׁנָּתַן הַנְּבִיא הוֹכִיחַ אֶת דוֹד הַמֶּלֶךְ עִם מִשְׁל כְּבִשְׁת הָרֶשׁ לְאַחֵר מַעֲשֵׂה בֵּת שֶׁבַע וְאִמֵּר לוֹ כֵּךְ:

"וַיֹּאמֶר נָתַן אֶל דָּוִד אֶתְּהָ אִישׁ כֹּה אֶמֶר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲנִכִּי מִשְׁחָתִיתִךְ לְמֶלֶךְ עַל יִשְׂרָאֵל וְאֲנִכִּי הַצֵּלְתִּיךָ מִיָּד

או להיפך? אלא ודאי שה' יתברך הוא בחינת משפיע ואנחנו בחי' נקבה שמקבלים את השפע מאיתו יתברך.

מובא בגמ' (ברכות ס.): 'וְהָאֵמָר רַב יִצְחָק בְּרִיהַ דְּרַב אֲמִי: אִישׁ מְזַרֵּעַ תַּחֲלָה - יוֹלֶדֶת נִקְבָּה, אִשָּׁה מְזַרֵּעַת תַּחֲלָה - יוֹלֶדֶת זָכָר'. ע"פ סוד האותיות האות וא"ו רומזת לאות זכרית (בשם הוי"ה ברוך הוא - האות יו"ד כנגד אבא, האות ה"א הראשונה כנגד אמא, האות וא"ו כנגד ז"א (זכר) והאות ה"א האחרונה כנגד הנוקביה (נקבה)).

כעת נסביר את הדברים. בפסוק: "דוּדִי לִי וְאֲנִי לוֹ", הקב"ה משפיע תחילה, ע"כ נמשל לזכר. לכן בפסוק זה לא כתובה האות וא"ו במילה 'רועה' משום שאם האיש מזריע תחילה - יולדת נקבה. אבל בפסוק: "אֲנִי לְדוּדִי וְדוּדִי לִי", כאן כנסת ישראל היא זו שעל דרך המשל מזרעת תחילה, והרי כתוב (ויקרא יב, ב) "אִשָּׁה כִּי תִזְרֶיעַ וְיָלְדָה זָכָר", לכן בפסוק זה האות וא"ו כתובה במילה 'רועה', משום שאם האישה מזרעת תחילה - יולדת זכר.

ע"פ הסוד, בבחינה של הזכר יש חב"ד (חכמה, בינה, דעת) ואילו בבחינה של הנקבה יש בינה וחכמה (ודווקא בסדר הזה כי לאישה יש בינה יתירה, הבינה שלה היא יותר דומיננטית) ולא מציינים את הדעת, בסוד (שבת לג): 'נְשִׁים דְּעָתָן קֵלָה'.

וזאת הסיבה להסבר על השוני בפירוש רש"י, על הפסוק: "דוּדִי לִי וְאֲנִי לוֹ", האיש מזריע תחילה לכן מדובר על בחינת הזכר אשר בו יש חכמה בינה ודעת - טוב (חכמה) ונוח (בינה) ויפה (דעת). אבל על הפסוק: "אֲנִי לְדוּדִי וְדוּדִי לִי", פסוק זה הוא כנגד האישה אשר מזרעת תחילה, כיון שמדובר על בחינת הנקבה כתב רש"י: נוח (בינה יתירה) וטוב (חכמה), ולא הזכיר 'יפה' לפי שתיאור זה כנגד הדעת'.

ישאל השואל, מדוע 'טוב ונוח ויפה' הם כנגד 'חכמה בינה ודעת'? נסביר: 'טוב' רומז תמיד לחכמה. 'נוח' רומז לבינה לפי שהשורש של המילה 'מנוחה' הוא 'נ.ח.ה', מילה זו בגי' היא 63 (5+8+50). מניין זה הוא גי' שם הוי"ה במילוי ס"ג (יו"ה ה"י וא"ו ה"י - 10+6+5+10+6+5+10=63), שם זה רומז לבינה. ו'יפה' רומז תמיד לדעת לפי שהוא ממוזג בין החכמה והבינה יחדיו.

נזכור דבר שאיתו נכנס בעזרת השם לחודש אלול: 'אלול' ראשי תיבות: "אֲנִי לְדוּדִי וְדוּדִי לִי", נדרשת תחילה התערותא דלתתא, ההשתדלות שלנו כאן בעולם הזה, ובעזרת השם עניין זה יהיה בבחינת "אִשָּׁה כִּי תִזְרֶיעַ וְיָלְדָה זָכָר" ונזכה כולנו לבינה יתירה שהיא חזרה בתשובה שלימה בחודש אלול. 'בינה' בגי' 67 (2+10+50+5) וזאת בדיוק הגי' של המילה 'אלול' (1+30+6+30=67).

אחר שהאדם סיים את הפעם הראשונה, נמצא שסיים את המיתוק וכעת יכול לכוון את האופן השני.

שם הקודש הראשון המתקבל הוא: וו"ו, כנאמר לעיל. והרי האות ו' בגי' 6, נמצא שהמספר 6 שלוש פעמים חוזר ג"כ באחד מ-ע"ב שמות הקודש. אמרנו כי המלכות מקבלת מ-ג' וו"ו, והסיבה שאסור להרבות יותר מכך היא כי אז נכנס לגדר של 'יוצא מן המידה', כאשר נכנסים חלילה לגדר זה, אזי נכנסים לגדר ו' אשר בסוד (משלי ה, ה): "רִגְלֶיךָ יִרְדּוּ מִתּוֹ", בסוד רגל האות ק' אשר שם יש אחיזה לחיצונים.

נמצא שאם חלילה המלך מרבה על ה-ג' וו"ו, על ה-666, נמצא שהוא בגדר 'יוצא מן המידה' ויש בזה אחיזה לחיצונים ואז נוצר עניין הפיתוי וזה מה שכתוב: "וְלֹא יָסוּר לָבָנוּ".

חידוש לאלול

נסיים עם פירוש מיוחד מאוד משיר השירים הקשור לחודש אלול מתוך תורתו של רבי לוי יצחק שניאורסון זצ"ל.

ישנם שני פסוקים בשיר השירים אשר דומים אחד לשני, הראשון (ב, טז): "דוּדִי לִי וְאֲנִי לוֹ הֲרַעָה בְּשׁוֹשָׁנִים", והשני (ו, ג): "אֲנִי לְדוּדִי וְדוּדִי לִי הֲרַעָה בְּשׁוֹשָׁנִים".

הזכרנו בעבר כי אם אנחנו עוסקים בפסוק: "דוּדִי לִי וְאֲנִי לוֹ", אז יש צורך תחילה בהתערותא דלעילא, לאחר שה' ישפיע עלינו נוכל לעלות אליו. אבל אם אנחנו עוסקים בפסוק: "אֲנִי לְדוּדִי וְדוּדִי לִי", אז יש צורך תחילה בהתערותא דלתתא, לאחר שאנחנו נשוב לה', רק אז ה' יתקרב אלינו. הקב"ה אומר לכנסת ישראל שתחילה תהיה התערותא דלתתא, וזה מה שכתוב (מלאכי ג, ז): "שׁוּבוּ אֵלַי וְאֶשׁוּבָה אֲלֵיכֶם" ואילו כנסת ישראל אומרת לקב"ה שתחילה תהיה התערותא דלעילא, וזה מה שכתוב (איכה ה, כא): "הִשְׁבִּינוּ יְ-הוָה אֱלֹהֵינוּ וְנִשְׁוָבָה".

צריך לדעת כי ישנו הבדל נוסף בין הפסוקים. בפסוק: "דוּדִי לִי וְאֲנִי לוֹ הֲרַעָה בְּשׁוֹשָׁנִים", המילה 'רועה' כתובה ללא האות וא"ו. ואילו בפסוק: "אֲנִי לְדוּדִי וְדוּדִי לִי הֲרַעָה בְּשׁוֹשָׁנִים", המילה 'רועה' כתובה ברש"י עם האות וא"ו. הבדל נוסף יש ג"כ בפירוש רש"י עצמו על הפסוקים. על הפסוק: "דוּדִי לִי וְאֲנִי לוֹ הֲרַעָה בְּשׁוֹשָׁנִים" פירש"י: 'הרעה. את צאנו בשושנים במרעה טוב ונוח ויפה'. על הפסוק: "אֲנִי לְדוּדִי וְדוּדִי לִי הֲרַעָה בְּשׁוֹשָׁנִים" פירש"י: 'הרועה את צאנו במרעה נוח וטוב'. קיימים שני הבדלים בפירוש רש"י, האחד: שלושה תיאורים כנגד שניים ('טוב ונוח ויפה' מול 'נוח וטוב') והשני: הסדר של התיאורים, המילה 'טוב' נמצאת בפעם הראשונה בהתחלה ובפעם השנייה בסוף.

צריך להבין על דרך המשל תחילה דבר חשוב. בפסוק: "דוּדִי לִי וְאֲנִי לוֹ", הקב"ה נמשל לזכר וכנסת ישראל לנקבה

ה' יתברך יעזרנו על דבר כבוד שמו ומתורתו יראנו נפלאות, שנזכה בעזרת השם לביאת משיח צדקנו במהרה בימינו ברחמים, ברוך ה' לעולם אמן ואמן.

זמני תפילות ושיעורים
קהילת "אור החיים הקדוש" אלעד

5:10	מנין בהנץ החמה
7:45	מנין שני שחרית
13:30	מנחה גדולה
16:30	מנחה קטנה
18:00	שיעור ר' עובדיה עזיז
19:00	שיעור מו"ר שליט"א
20:00	ערביית צאת שבת

להקדשת העלון לרפואה, לעילוי נשמה, להצלחה, להפצת העלון בעיר מגוריהם, לקבלת העלון במייל: a0583202638@gmail.com | 058-3202638 יקיר 0556766913@gmail.com, 055-6766913 יקיר 073-2951232 להאזנה לשיעורים מו"ר שליט"א בקול הלשון - 073-2951232

לעילוי נשמות: נסים מאיר בן זוהרה ז"ל, ישעיהו בן חנה ז"ל, ולדימיר בן אתי ז"ל, רינה בת תמורה ז"ל לרפואה שלמה: רפאל יעקב בן שושנה, אמיר חי בן וידה, שני בן חגית, רותי בת קרין לברכה והצלחה: מאור בן אורנה ומשפחתו, אליהו יוסף בן יעקב לזרע של קיימא: סיון בת שולמית

העלון
מוקדש